

ÖKTEM "TÜRKİYE'DE VICDANLI HAKİMLER MEVCUTTUR" DEDİ

YENİ adlı yılın açılışı dolaşısıyla Yargıtay Başkanı İmran Öktem geçen hafta önemli bir konuşma yaparak anayasayı ve devrimleri savundu. Öktem'in konuşması, geçen yıl olduğu gibi, bu yıl da özellikle sağcı çevrelerde büyük tepki yarattı, anayasa ve hukuk düşmanlarının bir kere daha dışlarını göstermelerine yol açtı.

Öktem'in konuşması, günlük gazetelerde geniş şekilde yer almış bulunmaktadır. Bu sayfada, Öktem'in günlük gazetelerde tam metni verilmeyen Şadi Alkılıç davası ile ilgili sözlerini aynen yayımlıyoruz:

«Geçen adalet yılı içinde Yargıtay'da incelenen bir dava dosyası Türkiye sınırları dışında da ilgi uyandırmıştır. Ş.A. adında bir şahıs bir gazetenin yarışmasına katılımı ve bir yazısı o gazetede yayımlanmıştır. Bu yazıda Türk Ceza Kanununun 142 inci maddesi ile yasaklanan suçun unsurları bulunduğu iddiasıyla gazete yazı işleri müdürü

ve yazı sahibi hakkında Cumhuriyet Savcısı tarafından kovuşturma yapılmış iş Ağır Ceza Mahkemesine intikal etmiş, mahkeme suç unsuru görmemiş, hükmü C. Savcısı temyiz etmiş, Yargıtay Özel Dairesi bozmuştur. Daire olayda 142 inci maddede temas eden suç unsuru bulunduğunu bildirmiştir. Ağır Ceza Mahkemesi eski beraat hükmünde direnmiş, bu direnme kararı da 1965 yılında aynı gerekçe ile Ceza Genel Kurulu tarafından bozulmuştur. Ağır Ceza Mahkemesi son bozma ilâmına uymuş yazı sahibini 142 inci maddenin 1 ve 6 ncı fıkraları uyarınca propaganda yapmaktan cezalandırmıştır. Bu hüküm sanık tarafından temyiz edilmiştir. Dosya geçen adalet yılı içinde Özel Daireye gelmiş, incelenmiş 10 Mayıs 1967 tarihli ilâm ile tekrar bozulmuştur. Bu bozma ilâmında olayın 142 inci maddede suç ile ilgisi mevcut ise de yalnız (propaganda yapmak) kastı bulunmadığı, (övme) den ibaret kaldığı kabul olun-

muştur. Bu ilâm hakkında C. Başsavcılığı itiraz yoluna başvurmuş, olayda (propagandayı yapmak) kastı da bulunduğunu iddia etmiştir. İtiraz Ceza Genel Kurulunda incelenecektir. Söz konusu yazının 142 inci maddede ilgilendiren bir suç olduğu kesinleşmiştir. Yalnız bu maddenin birinci bendindeki (propaganda yapmak) mı, yoksa dördüncü bendindeki (övme) mi olduğu henüz tartışma konusudur.

■ Şadi Alkılıç davası karşısında Yargıtay'ın tutumu

Özel Daire kesinleşen kısım hakkında ilâmında şu mütalâada bulunmaktadır:

«İş bu makalede liberalizm ile sosyalizm arasında mukayeseler yapılmış ve sosyalizmin memleketimizin geleceği için fayda ve ve lüzumundan bahsedilmiştir. Makale dikkatle incelendiği takdirde, memleketimizde kanun

dışı sayılması ve ceza müeyyedesine alınmış olması sebebiyle yazıda bütün farık vasıflarıyla komünizmden bahsedilmemiş olduğu görülmekte ise de özellikle bütün mal ve mülkün Devletleştirilerek ortaklaşa kullanılması, tekml gelirlerin Devlet tarafından idare ve pay edilmesi, mülkiyetin kaldırılması, liberalizmde hukukun amacının zenginlerin para ve mülklerini, çıkarlarını Devlet eliyle korumak olduğu ve kapitalist olarak vasıflandırılan bu hukukun tefessüh etmiş bulunduğu, sos-

yalızlığın çeşitleri bulunmayıp hedefleri bütün dünya olan enternasyonalist olduğu yolundaki düşünceler komünizmin kabul ettiği ana fikirlerden olup Anayasasının teminatı altında bulunan memlekette müesses iktisadi ve sosyal düzeni hedef tutan ve yine Anayasasının himaye ettiği fikir ve düşünce özgürlüğünün kanunî sınırları dışına çıkmış olan fikir ve düşünceler niteliğinde görülmüştür. Makalenin suç teşkil edip etmediğinin anlaşılabilmesi için mücerret ilmi yönden incelemeye tabi tutulması yeterli olmayıp benzeri yazıların genellikle hitap ettiği toplumun kolayca anlayabileceği usluapta yazılmakta olduğu nazara alınarak okuyunlar üzerinde husule getirmesi mümkün ve muhtemel etkinin de gözönünde tutulması gereklidir. Bu sebeple sanık vekilinin bu konulara ilişkin temyiz itirazları yerinde bulunmamıştır.»

İlâmın bozma ile ilgili kısmı hakkında Yargıtay son sözü henüz söylemediği için onun üzerinde durmayacağım. Bu dava Özel Daire'de incelenmekte iken dünyanın çeşitli memleketlerinde oturan ve Amnesty International (Milletlerarası Af) adındaki tamamen özel nitelikte bir teşebbüse mensup yabancı şahıslardan yüzlerce kart ve mektup aldım. Hepsi kısaca sanık hakkında anlayışlı davranılması ricasını ihtiva ediyordu. Bu özel teşebbüs dünyanın her hangi bir yerinde hukuk, ahlâk, insanlık dışı işlemlere maruz kalan kişileri kurtarmak için kurulmuştur. Bu teşebbüsün bana mektup yazan mensupları Türkiye'deki hukuki ve fiili durumu bilmemektedirler. Türkiye diğer medenî milletler gibi batı hukuk ilminin ışığı altında tanzim edilmiş kanunlarla idare olunmaktadır. Türkiye'de bu kanunları uygulayan bilgili, vicdanlı, müsbet ilim ile yüklü hâkimler ve hukuçular vardır.»

Lotari Klöbde Bir İsm'-i Fail

MONŞER, vallâ, bedbinim, desem, yeri. Günden güne karışıyor işler... Sen istediğin kadar anlat, ticaret ince iştir, karışık iştir, erbâbı bilir bunu, de!.. Lâfı ayağa düşürdün mü, baş alamazsın sonra ayaklanır bu ayak takımı, diye nefes tüket!.. Hep nâfile!.. Anayasa Mahkemesi bizim Çetin hergeselinin dokunulmazlığına arkacı çıkacak yerde, Özel Teşebbüsün dokunulmazlığını korursa ya!.. Biz kalkıp nazik bir kalp ameliyatı yapan cerrahın başına üşüşüp, şurayı kes, burayı kes, diye tebelles oluyor muyuz?.. Ticaret de böylesine hayati bir operasyon, değil mi, efendim?.. Meselâ şu zeytinyağ meselesi... Ta başta söyledim... Bir hesabı olmasa, kırk yıllık kurt, çifit Maun, parafinli zeytinyağını yollar mıydı Patagonya'ya hiç?.. Ne o, Türkiye'nin ticarî itibarı sifra inmiş!.. Türkiye'nin itibarı vardı da, koca Domal Firma'sının itibarı yok mu yani!.. Hükümet o parti zeytinyağını alıp, orduya iteleyeydi kıyamet mi kopardı!.. Gayri değil, Kanunî Süleyman da söylemiş zaten:

«Mülk içinde muteber bir nesne yok servet gibi, Olmya illet cihanda bir nekes devlet gibi.»

demiş... Kulun bildiğini kelden ne saklayayım, Başbakanın ehliyetine itimadım sonsuz, ama, etrafındakilerin ticaret formasyonu yok ki... Hele o Cet Pilotu, delifişek Özkan... Hasfâne basmiya benzemez bu işler!.. Alıp başını iki elinin arasına, önce düşünceksin, ne düşünmüş bizim çifit Maun, diye!.. Gazete de mi okumuyorsun, be adam! Soya Anlaşması pataküte kaldırıldığında, Amerikalıların benzinin önce kızılışıp, sonra nasıl sarardığını unuttun mu?.. Handiye, soya-moya derken, Soyana'ya çekeklerdi bize... Siz değil miydiniz hem, hep makineleşelim diyen?.. Maun da, makine yağı katmış zeytinyağın içine, iyi ya!.. Parafini satan petrol şirketleri memnun, taşıyan bizler memnun, parafini yiyen halka ne oluyor yani!.. Yok, efendim, parafini yağ kanmış, kalp hastalığı yapmış!.. Daha medhettin a, ilaç satılır da, eczacı arkadaşların kazancı da onlar... Hadi, efendim, cinsi kudreti azaltmış parafini de lâf çıkarmışlar!.. Siz, değil misiniz, Doğum korçan çan öten! Hindistan'daki gibi adamları zorla yatırıp iğdiş edecek yerde, güzellikle kökten kalı işi; yuttururuz parafini, sen sağ ben selâmet!.. 30 varmış zeytin ekimiyle uğraşan, onların hali ne ol! Keserler zeytinleri, gelirler şehre, bunu bilmeyecek işçi ücretleri de böylelikle düşer, ve ne toplu ne sözleşmeye ihtiyaç kahr, ağzı lâf yapanlara top att

tan.. Biz de azıcık rahatlarız, efendim.. Hem o zeytin denen nesnenin dahını unutmayalım! Yarım ekici takımı biraz daha akıllanınca, zeytin dallarını kapıp, hak diye, barış diye, Vietnam diye üzerimize varırlarsa, hiç şaşmam.. İyisi mi, şimdiden kuzu kuzu insinler topaltındaki gecekondulara!.. Sanki biz bütün bunları memleket menfaati için değil, şahsî çıkarımız için söylüyoruz!.. Ama, itoğlu çıkar, velveleye verir ortaltığı!.. Başlar mı sana tahlil!.. Ne margarin kaldı, bak-sana, ne vita! Ne don yağı, ne de paça!.. Hepsi mağuşmuş!.. Biz de biliyoruz hepsinin hileli olduğunu, ama söylenir, yazılır mı bu!.. Zaten, birader, bize yazı-mazi değil, tura lâzım!.. Yanlış anladın, Tural değil, Tura... Haa, ne diyordum, sen de biliyorsun, canım, şimdi de Üniversitelisi vatandı, milletti diye coştı; biz elele verip batıralım derken, zeytinyağ gine üste çıktı.. Artık bir tahlildir gidiyor... Gazozlar hileli, ayranlar sulu, baharat toz, sirkeler odunlu, etler bozuk, sucuklar eşek kıyması, sütler paksüt, sular mikroplu... Nerdeyse kanımızı da tahlil ettirecekler!.. Tahlil, tahlil, tahlil!.. Yarın, ama, halk kısmı çıkıp, biz bu hileli şeyleri yiyip içiyoruz, anladık ya, oylarımızla seçtiğimiz hükümet ne halt yiyor, diye sormaz mı?.. Hem zaten Amerikan mağası diyorlardı bu idareye, bir de şimdi mağuşluğunu ileri sürecekt olurlarsa, ne cevap veririz?.. Ya halk, biz yediğimizde, içtiğimizde ecnebî madde istemiyoruz, diye direndikten sonra, bütün ecnebleri, cümle gâvurları, Amerikalıları dışarı atmaya kalkarsa?.. Velhâsil, işler karışıyor kardeşim...

BUYRUÜN, han'fenciliğim... Öyle ciddi, ciddi ne mi, konuşuyorduk?.. N'olacak başka.. dereden, tepeden, zeytin-den bahsediyorduk... Hani şu karışık zeytinyağ hikâyesi var ya... Ben nasıl insanın melezi güzel olursa, yiyeceğin, içeceğin için karışık olur, divedim... Meselâ şu içtiğimiz iç-

Merteki!
Hani gözündeki merteki görmezmiş de âleminkinde göp aramış... Bu söz, galiba nazenin Aktis için...
Bir zamanların hüriyet havarisi dergi, son sayısında Cumhuriyet'te çıkan bir yazıya yazısından dolayı tevki edilmiş Şadi Alkılıç'ın soyadında bile suç arıyor, kılıç başında taktığı «ab» dan kömünistlik çıkarıyor... Allah selâmet versin. Ama ufak bir nokta:
Nazenin derginin yazı işleri müdürü de soyadındaki «tuğ» un başına «ab» getirmiş: Kurtul Altuğ...
Nazenin derginin yazı müdürü, «leb»den «leb»lebi çıkararak meşhur dedektif yazarının şer'inden kendini korusun.
Bizden haber vermesi...

2 Ocak 1963